

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

ਪੰਜਾਬ ਈਠਡ ਸਿੰਘ ਬੈਂਕ
(ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਤਪਕਰਮ)

Punjab & Sind Bank
(A Govt. of India Undertaking)

Where service is a way of life

ਵਿਸ਼ਿੰਗ ਘੋਟਾਲਾ ਸਾਈਬਰ ਜਾਗਰੁਕਤਾ ਦਿਵਸ - 03.07.2024

ਕੀ ਹੈ ਵਿਸ਼ਿੰਗ ਘੁਟਾਲਾ?
ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰੀਅਰ ਪੈਕੇਜ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਘੋਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲਣ।

ਵਿਸ਼ਿੰਗ ਘੁਟਾਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- ਅਚਾਨਕ ਕਾਲ**
• ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੱਕ ਅਣਕਿਆਸੀ ਕਾਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਾਮਵਰ ਕੋਰੀਅਰ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ, ਕੋਰੀਅਰ ਪੈਕੇਜ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਆਈਟਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।
- ਵਿੱਤੀ ਡਾਟਾ ਕੱਢੋ**
• ਘੁਟਾਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤੀ ਡੇਟਾ/ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਪੈਸੇ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਧਮਕੀ**
• ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੈਸੇ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਗਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਵਿਸ਼ਿੰਗ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ?

- ਕਾਲਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ**
• ਪਾਰਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਅਣਚਾਹੇ ਕਾਲਾਂ ਜਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ।
- ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ**
• ਫਰਜ਼ੀ ਪਾਰਸਲ ਟਰੈਕਿੰਗ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੋਰੀਅਰ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਲਿੰਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕਰੋ।
- ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਕਲਿਕ ਨਾ ਕਰੋ**
• ਪਾਰਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਈਮੇਲਾਂ ਜਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕਾਂ ਜਾਂ ਅਟੈਚਮੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਨਲਾਈਨ ਵਿੱਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ 1930 ਡਾਇਲ ਕਰੋ
ਜਾਂ WWW.CYBERCRIME.GOV.IN 'ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੋ